

ТЕОДОР СТЪРДЖЪН ЕФИРНО СЪЗДАНИЕ

Превод от английски: Любомир Николов, —

chitanka.info

Беше „Раковината“. *Трябваше* да е „Раковината“. Първо написах разказ и го отхвърлиха. После направих новела, след това повест. После миниатюра. После майтап от три реда. И все не се продаваше. Стана ми мания да преработвам „Раковината“. След време редакторите свикнаха дотолкова, че я отхвърляха от пръв поглед. Само от нея имах толкова отрицателни отговори, че можех да облепя всяка стая в бъдещата си къща. Затова когато я купиха... ами, беше като да ти умре стар приятел. Потресе ме. Не исках да се разделям.

По онова време беше пиеса, но нямаше чак толкова промени. Все същата сладникава „Раковина“ за две дечица, които порасват и през годините се срещат само три пъти, като при всяка среща си разменят една раковина. Самият сюжет няма значение, ако изобщо го има. Диалогът беше... ами, сладникав. Наивен. Простичък. Много приятен и напълно непродаем. Но съвсем случайно бе засегнал точната струна в някакъв сериозен млад редактор на „Асошиейтед Телевижън“, търсещ нещо, което може да се нарече „артистично“; нещо, което да не изисква от публиката умствени усилия, тъй че въпросната публика да си седи кротко и да се звери пред новото чудо на цветната телевизия. Тоест, цвят на боза.

Когато една вечер се облегнах назад в античното си кресло и изгледах новия изящен вариант на слабоумното си чадо, нямаше как да не се възхитя на умениято им. На места новата „Раковина“ беше почти добра. И подходяща за случая. Беше едночасова програма, безплатно отстъпена на голяма парфюмерийна фирма, за да изпробват рекламните възможности на цветните предавания. Първите две части ми допаднаха и щом го казвам, значи е вярно. Чак като мина половин час, получих първия удар по физиономията. Две минути рекламно прекъсване.

Висока и елегантна двойка стои на мраморните стъпала в лъскаво театрално фоайе. Тя пита:

— Как ви се стори пиесата, господин Робинсън?

Той отвърща:

— Скапана е.

Хей-тъй, направо. Като всеки нормален зрител аз рядко обръщам внимание на рекламите. Обаче тази определено ме изправи на нокти. В края на краищата, пиесата си беше моя, макар и „Раковината“. Нямаха право да се държат тъй с мен.

Но жената най-безметежно ми се усмихна от телевизора и рече:

— И аз така мисля.

Той я погледна сантиментално в очите и каза:

— Това се отнася и за вас, скъпа моя. Какъв парфюм използвате?

— „Нежни мечтания“ на Бербело. Как ви се вижда?

Той отвърна:

— Чухте какво казах за пиесата.

Не изчаках края на рекламата, името на станцията и третата част. Хукнах към видеофона и набрах номера на „Асошиейтед“. Беше ми накипяло. Когато онова нахакано момиче от централата им се появи на екрана, креснах:

— Свържете ме с Гриф. Веднага!

— Линията на господин Гриф е заета, господин Хамилтън — изчурулика тя. — Ще изчакате ли, или да ви потърсим?

— Не ми ги пробутвай тия, Дороти — изръмжах аз. С Дороти сме съученици от гимназията; между другото аз я свързах с Гриф, който е главен литературен редактор на „Асошиейтед“. — Не ме интересува с кого говори Гриф. Прекъсни го и ме свържи. Не може да ми погажда такива номера. Ще го съдя, точно това ще направя. Ще разоря компанията. Ще...

— Кротко, Тед — рече тя. — Какво ви е прихванало всички? Ако искаш да знаеш, Гриф сега си гука лично с дъртия Бербело. Май и той иска да ни съди. Какво става?

Аз вече не бях на себе си.

— Бербело, а? И него ще съдя. Плъх такъв! Гаден... На какво се смееш?

— Той пък иска да съди теб — изкиска се тя. — Бас държа, че и Гриф ще го стори, за да запуши устата на Бербело. Знаеш ли, може да стане много весело!

Преди да се опомня, тя ме прехвърли на Гриф.

Когато го зърнах, той бършеше с кърпа провисналите си бузи.

— Е? — запита с треперещ глас.

— Ти на умник ли ще ми се правиш? — изревах аз. — Какви майтапи въртиш с рекламите в моята пиеса? Чия беше идеята? На Бербело ли? Какво...

— Слушай, Хамилтън — умолително рече Гриф, — недей да се нервираш. — Видях, че ръцете му треперят; явно дъртият Бербело не

си поплюваше. — Не е станало нищо нередно. Сигурно си се заблудил. Уверявам те...

— Дърт, надут... — изръмжах аз, като прибавих още една думичка, — ... не смей да ме наричаш лъжец. Гледах оная програма и знам много добре какво чух. Ще те съдя. И Бербело ще съдя. И ако посмееш пак да намекнеш, че съм се заблудил, ще дойда там да ти натъпча зъбите в гърлото. После ще заведа дело и срещу „Асошиейтед“, и срещу теб лично.

Изключих и още по-накипял отидох пред телевизора. Програмата продължаваше, сякаш нищо не бе станало. Докато се успокоявах — а при мен това става бавно, — взех да забелязвам, че втората половина на „Раковината“ май е по-добра и от първата. Нали знаете, за един писател е жива мъка да се влюби в творението си; но Бог ми е свидетел, понякога човек изкарва и нещо свястно. Мъчиш се да гледаш критично, а не можеш. Епизодът с Пунта Делгада в „Раковината“ вървеше така.

Момичето е на туристическа обиколка, а момчето на военен кораб. Срещат се на Азорските острови. Много трогателно. За последен път са се видели още като деца, а междувремежно всеки е постигнал мечтата си. Схващате ли вече идеята? Сладникаво до втръсване. И го бяха направили много добре. Кадрите от Пунта Делгада и азорските пейзажи изглеждаха чудесно. След четири минути калпав диалог дойде моментът, когато той я погледна и по младото му лице изгря светлината на истинска, зряла любов.

Тя плахо каза:

— Е...

По-нататък репликата му, както я бях написал — а аз си знам най-добре! — гласеше:

— Розалинд, значи *наистина* си ти, нали? О, боя се... — Хваща я за раменете. — ... боя се, че не може да бъде истина. Толкова пъти виждах някоя като теб, ала винаги бърках... Розалинд, Розалинд, ангел-пазител, смисъл на живота ми, любима... любима...

Следва ръкопашна схватка.

Е, всичко си беше точно така, включително схватката. Но след това дойде големият удар. Той откъсна устни от нейните, зарови лице в косата ѝ и проговори съвсем ясно:

— Що не си...

И въпросното „...“ бе най-съвършено изреченият нецензурен израз, който някога съм чувал.

Не мога да ви опиша какво стана после. Вероятно съм откачил. Във всеки случай пръснах телевизор за двеста и двайсет долара по всички стаи на апартамента си. Опомних се в тръбната железница, устремен с пълна скорост към тристаетажния небостъргач на „Асошиейтед Телевижън“. Никога не съм виждал някой от тия вагони, задвижвани със сгъстен въздух, да се движи толкова бавно, но може просто така да ми се е сторило. Ако зависеше от мен, скоро горе щеше да има един мъртъв литературен редактор.

И с кого, мислите, се сблъсках на двеста двайсет и деветия етаж? Лично с дъртия Бербело. Парфюмерийният крал гледаше на кръв. През мъглата в мозъка си почнах да осъзнавам, че на Гриф лошо му се пише. И бях готов да дам скромния си принос.

Бербело ме видя в същия миг и сякаш разбра какво мисля.

— Ела — рязко каза той, после хукнахме покрай асистентки и секретарки и нахлухме в кабинета на Гриф.

Гриф скочи на крака и опита да демонстрира достойнство, но без особен успех. Прескочих стъкленото бюро и тъй яко стиснах реверите на модното му сако, че той изцвърча.

На Бербело май му хареса.

— Не го убивай, Хамилтън — каза след малко той. — И аз искам.

Пуснах редактора. Той задъхан се свлече на пода. Беше съвсем като уплашено хлапе. Стана ми смешно.

Оставихме го да си поеме дъх. Той събра сили да се изправи, седна зад бюрото и посегна към цяла редица бутони. Бербело измъкна квазиметален нож и замахна свирепо над пухкавата ръка. Тя се отдръпна.

— Мога ли да запитам — изпъхтя Гриф — каква е причината за тази непредизвикана грубост?

Бербело ми намигна.

— Може ли?

— Може да ни каже какви са тия маймунски истории — казах аз. Гриф се изкашля мъчително.

— По видеофона казах и на двама ви... ъ-ъ-ъ... господа, че доколкото знам, няма нищо нередно в нашата интерпретация на пиесата ви, господин Хамилтън, както и в рекламната част на предаването, господин Бербело. След вашите възражения аз се погрижил лично да изгледам втората част от емисията. Всичко беше наред. И тъй като става дума за първото цветно рекламно предаване, то бе записано. Ако не сте доволни от моите уверения, заповядайте лично да видите записа още сега.

Какво друго да искаме? Едновременно ни хрумна, че Гриф не дрънка празни приказки; че казва истината както я знае и вероятно ни мисли за смахнати. Взех да се питам дали не е прав.

— Гриф — каза Бербело, — ти чу ли онзи диалог към края, когато хлапациите стояха до вълнолома?

Гриф кимна.

— Припомни си го добре — продължи Бербело. — Какво рече момчето на момичето, като завря муцуна в косата ѝ?

— Обичам те — скромно каза Гриф и се изчерви. — На два пъти. Двамата с Бербело се спогледахме.

— Да видим записа — рекох аз.

Е, видяхме го и то в личната прожекционна зала на Гриф. Дано никога повече не преживея подобен час. Ако не бе фактът, че Бербело гледаше същото и изпитваше същото, щях веднага да хукна при психиатър. Защото онази програма се развиваше пред нас, лепнеца от захарин. Моят сценарий вървеше чудесно; рекламите на Бербело бяха както трябва. В онази реклама, от която тръгна всичко, мъжът и жената във фоайето водеха следния диалог:

— Как ви се стори пиесата, господин Робинсън?

— Извънредно чаровна... това се отнася и за вас, скъпа моя. Какъв парфюм използвате?

— „Нежни мечтания“ на Бербело. Как ви се вижда?

— Чухте какво казах за пиесата.

Това е положението. И според записа на Гриф нямаше никакви своеволни думички в сцената на Азорските острови. Аз се оклюмах.

След като всичко свърши, Бербело каза на Гриф:

— Вярвам, че ще изразя и мнението на господин Хамилтън, като кажа, че ако това е истински запис, двамата ви дължим извинения; а също и като кажа, че няма да приемем вашите доказателства, преди да

потърсим свои. Аз записвам всичките си реклами, тъй че записах и това предаване. Утре пак ще се видим и ще донесем записа. Идваш ли, Хамилтън?

Кимнах и двамата излязохме, оставяйки Гриф да си дъвче устната.

Предпочитам да претупам набързо остатъка от онзи кошмар. Попътно Бербело грабна експерт по камерите и филмът бе готов само час след като пристигнахме в онази фантастична „парфюмена къща“. Трябваше не само аз да съм луд, но и Бербело; не само той, но и камерата. Господ на ни е на помощ, обаче онази проклета програма изскочи на екран точно както я бяхме видели по телевизията. Ако на някой някога са му пицели ушите, това е Гриф — такива благословии му дръпнахме. Естествено, решихме, че ни е пробутал фалшив запис. Сигурно и в съда щеше да стори същото. Казах го на Бербело. Той поклати глава.

— Не, Хамилтън, няма как да ги съдим. „Асошиейтед“ ми даде това първо цветно рекламно предаване при условие, че писмено ги освободя от отговорност за „непълна, неточна или незадоволителна в каквото и да било отношение реализация“. Нали разбираш, не се доверяваха много-много на новата апаратура.

— Добре де, ще ги съдя и за двама ни — казах аз.

— Купиха ли правата? — запита той.

— Да... по дяволите! Значи и аз съм вътре! Имат законното право да вършат каквото си искат.

Метнах цигарата си в електрическата камина, включих грамадния телевизор на Бербело и го настроих на „Екс-Дзет-Би“, една от станциите на „Асошиейтед“.

Нищо.

— Хей! Телевизорът ти е скапан! — казах аз.

Бербело стана и взе да върти настройката. Оказа се, че греша. Нищо му нямаше на телевизора. Вината беше в „Асошиейтед“. Станциите им мълчаха — и четирите. Спогледахме се.

— Я опитай „Екс-Дзет-Дабъл Ю“ — рече Бербело. — Те са таен клон на „Асошиейтед“. Може пък...

Въртнах бутона и „Екс-Дзет-Дабъл Ю“ загърмя с пълна сила. Въртяха танцова програма с новата стъпка в пет такта. Изведнъж на екрана цъфна говорител.

— Бюлетин от „Айконъскоуп нюз сървис“ — деловито обяви той. — Федералните служби закриха временно „Асошиейтед Телевижън“ и нейните филиали. Станциите не излъчват. Не се посочват причини, но има предположения, че това се дължи на някои силни изрази при световната премиера на новите цветни предавания. Засега това беше всичко.

— Очаквах го — усмихна се Бербело. — Как ли ще се оправдае Гриф сега? Ако опита да използва онзи запис, с радост ще предоставя моя и ще го вкарат за лъжесвидетелство.

— Не са ли малко жестоки към „Асошиейтед“? — запитах аз.

— Не особено. Нали ги знаеш тия големи корпорации. „Асошиейтед“ изкарва милиони от четирите си мрежи, но това е само капка в морето, ако погледнеш още колко каци с мед са докопали. Вземи например цветната техника. След като временно няма да я използват, кой ще изтърве шанса да се пригоди за лиценз и екипировка? Губят рекламни договори, но пък пестят от престоя. Бълха ги ухапала. Бас държа, че след четирийсет и осем часа ще видим цветни предавания по конкурентните мрежи.

Прав беше. Два дни по-късно „Синерейдио“ обяви цветно предаване и настана ад. Онова с рекламата на Бербело и моята „Раковина“ беше направо цвете.

Спонсор на програмата беше една от корпорациите за антигравитационна техника... вече забравих коя. Бяха наели композитора Раулс Стависк да представи една от древните галски опери, дето ги изрови напоследък. Казваше се „Кармен“ и тънеше в забрава от два века. Новините за нея силно развълнуваха поклонниците на музиката, макар че лично аз не си падам по тия неща. За мен е прекалено варварска. А и трудна за възприемане, след като цял живот си слушал мелодии в пет такта. По ония времена хората изобщо не са имали представа що е четвърт тон.

Но иначе беше голяма работа, излъчваше се пряко от грамадния Граждански аудиториум. Сто и трийсет хиляди зрители го запълваха почти наполовина. На практика присъстваха всички подбрани меломани от тази част на града. Да, сто и трийсет хиляди чифта очи гледаха представлението на живо, а милиони го видяха по телевизията; запомнете това.

Доколкото чух, онези в Аудиториума не останали разочаровани. Изгледали цялата опера; всичко минало по разписание. Примадоната Мария Джеф била във върховна форма, а оркестърът на Стависк възпроизвел древните тонове до съвършенство. И какво?

Това, че тия, дете си бяха у дома, изгледаха първата половина точно както се излъчваше — естествено. Но — моля за внимание! — освен това видяха в едър план как наред арията Мария Джеф отмята глава, спира да пее и се провиква дрезгаво:

— Майната му! Я дайте нещо по-така, момчета!

Чуха как оркестърът прекъсва оная древна музика — май се казваше „Хабанера“ — и подхваща едно старо парче в пет такта за „Алис алкохолното хапче“, която не вярва в генетичното усъвършенстване. Виждат как певицата се разкършва по сцената и смъква костюма — не бих я упрекнал за това; чух, че бил автентичен и сигурно е държал топло. Но не изглеждаше като да го смъква само заради топлото.

Никога не бях чувал и виждал такова нещо. Най напред помислих, че е част от операта, защото доколкото помня от училище, древните са си падали по такива работи. Но разбрах, че греша, когато старият Стависк лично скочи на сцената и взе да танцува с примадоната. Камерата се завъртя към залата, а там всички танцуваха между редовете. И като казвам танцуваха, значи танцуваха. Еха!

Представяте си каква бъркотия настана. В „Синерейдио“ направо се шашнаха, когато федералната служба затвори и тях. Да не говорим за онези сто и трийсет хиляди, които бяха гледали операта и я смятаха за добра. Всички единодушно отричаха да са танцували между редовете. Никой не бе видял Стависк да скача на сцената. Пълна безсмислица.

Естествено, „Синерейдио“ имаше филм. Федералната служба също. Всеки от вариантите доказваше тезата на съответната група. Онзи на „Синерейдио“, направен на място, показваше музикална програма. Федералният запис, направен от стандартен приемник, показваше вакханалията, която видяхме аз и милиони зрители. Това вече ми дойде много. Отидох да поговоря с Бербело. Старецът имаше ум в главата, при това бе видял как започна цялото безумие.

Изглеждаше доста доволен, когато зърнах лицето му върху екрана на домофона.

— Хамилтън! — възкликна той. — Влизай! Търся те из петте зони на центъра!

После натисна един бутон и вратата на вестибюла се затвори зад мен. След миг попаднах в покоите му. Хитра работа е тая комбинация между вестибюл и асансьор.

— Сигурно е излишно да питам защо си дошъл — рече той, след като се здрависахме. — Здравата се издъниха ония от „Синерейдио“.

— И да, и не — казах аз. — Почвам да се питам дали Гриф не беше прав като твърдеше, че доколкото знае програмата си е съвсем наред. Но ако е бил прав, то какво става? Как може една програма да стига до преподавателите в отлично състояние, а да излиза от всеки преподавател в страната като мечта на майтапчията?

— Не може — каза Бербело и замислено се почеса по брадата. — Но стана. На три пъти.

— Три ли? Кога...

— Точно преди да влезеш. Държавният секретар говореше по „Екс-Дзет-Ем“ на „Консолидейтед Атомик“. Те грабнаха цветната апаратура от „Синерейдио“ веднага, щом комисията ги изключи. Е, в течение на дванайсет и половина минути почитаемият държавен секретар редеше глупости както обикновено. Изведнъж млъкна, ухили се и рече: „Абе, вие знаете ли го вица за чифликчийския пътник и дъщерята на търговеца?“.

— Аз го знам — рекох. — Божичко, само не казвай, че го е разправил.

— Разправи го — потвърди Бербело. — С пълни подробности в девствения ефир. Веднага грабнах видеофона, но не успях да се свържа. Линиите на „Екс-Дзет-Ем“ бяха задръстени. Една много уплашена секретарка все надничаше и повтаряше: „Хора, ако ни търсите за речта на държавния секретар, в нея нямаше нищо нередно. Моля ви, освободете линията!“.

— Е — казах аз, — дай да видим как стоят нещата. Първо, предаванията напускат студиото по разписание и в пълен ред. Да го приемем ли?

— Да — кимна Бербело. — И тъй като нито едно черно-бяло предаване не е засегнато, ще приемем, че тия странни явления се ограничават само с цветната апаратура.

— Ами студийните записи. Те бяха цветни, но нищо им нямаше.

Бербело натисна бутон и от една ниша се изтъркаля автоматична масичка за сервиране. Сипахме си и масата се прибра на място.

— „Синерейдио“ нямаше запис, Хамилтън. Снимаха с кинокамера. Колкото до „Асошиейтед“... Сетих се! Записите на Гриф идваха по кабел от студиото! Изобщо не са излизали в ефир!

— Прав си. Значи приемаме, че единствените засегнати програми са цветни и реално излъчени. Добре, и какво ни дава това?

— Нищо — призна Бербело. — Но може и да открием. Ела.

Влязохме в асансьора и се смъкнахме три етажа по-долу.

— Не знам дали си чувал, но аз съм телевизионен маниак — съобщил домакинът. — Тук е моята лаборатория. Лаская се с мисълта, че по-добра няма никъде.

Не се и съмнявах. Никога през живота си не бях виждал такова чудо. Наполовина музей, наполовина работилница. Вътре имаше автентични реликви от всеки етап на телевизията през вековете — от първоначалния древен модел със сканиращ диск до последните обемни приемници с атомно захранване. В ъгъла стърчеше изключително сложна апаратура, в която разпознах цветен предавател.

— Хубаво нещо, нали? — запита Бербело. — Да ти кажа, разработи ми го едно от момчетата, дете взимат стипендията „Бербело“.

Не бях чувал за такава стипендия. Почнах да изпитвам истинско уважение към този изумителен човек.

— И как работи? — попитах аз.

— Хамилтън — сопна се той, — работа ни чака. Ако трябва да обяснявам, ще отиде цялата нощ. Но общата идея е, че предавателят излъчва в различни фази. Приемникът отново ги слива по определен начин. Възниква неправилна вибрация — вибрация в самите електромагнитни вълни и получаваме свършено нов тип вълна, която все пак се приема със стандартен телевизор.

— Ясно — излъгах аз. — И какво смяташ да правиш?

— Смятам да излъча предаване оттук до имението си на север. Дотам има осемстотин мили, би трябвало да е достатъчно. Сигналите ще се приемат там и автоматично ще дойдат обратно по кабел. — Той посочи един стандартен приемник. — Ако има разлика между излъченото и приетото, може би ще открием къде е бедата.

— Ами федералните служби? — запитах аз. — Да речем... смешно звучи, но да речем, че излязат същите пиперливи приказки, както в моята „Раковина“?

Бербело изсумтя.

— Нямай грижа. Предаването ще е с насочен лъч. Никой друг телевизор не може да го приеме.

Какъв човек! За всичко бе помислил.

— Добре — рекох аз. — Да започваме.

Бербело дръпна два шалтера и седнахме срещу преподавателя. Лумнаха прожектори и с помощта на безброй бутони Бербело намести камерите малко над приемника, тъй че да гледаме и да се виждаме, без да въртим глави. После кимна и аз се пресегнах да включа телевизора.

Бербело погледна часовника си.

— Ако всичко върви както трябва, имаме някъде между десет и трийсет минути до първите смущения.

Гласът му имаше леко метално звучене. Разбрах, че идва от телевизора.

Приемникът загоря и образите се проясниха. Обзе ме странно чувство. Видях как двамата с Бербело седим един до друг — все едно пред огледало, само че образите не бяха обърнати. Лепнах разперена длан пред носа си и моят образ ми върна комплимента.

— По-кратко, мой човек — каза Бербело. — Ако получим същите смущения, твоят образ ще направи нещо подобно.

И той се изкиска.

— Адски си прав — рече приемникът.

Двамата с Бербело се спогледахме, после зяпнахме екрана. Лицето на Бербело изглеждаше същото, но моето се хилеше най-лукаво. Бербело спокойно погледна часовника.

— Осем минути и четирийсет и шест секунди — каза той. — Всеки път все по-бързо. Ако продължава така, скоро ще почва едновременно с началото на предаването.

— Не преди за започнете излъчване по график — отвърна образът му.

Той явно съвсем се бе разграничил от Бербело. Гледах го и немеех.

Бербело стоеше до мен със застинала физиономия.

— Видя ли? — прошепна той. — Трябва малко, за да се опомни.
Дотогава е мое копие.

— И какво означава това? — изпъсках аз.

— Не питай — рече кралят на парфюмите.

Седяхме и гледахме. Мили Боже, точно същото правеха и нашите образи. Гледаха *нас!*

Бербело реши да опита с пряк въпрос.

— Кой сте вие? — запита той.

— На какви ти приличаме? — отвърна моят образ и двамата се разкискаха гръмогласно.

Образът на Бербело смушка моя в ребрата.

— Май ги стреснахме, а, братче?

— Стига глупости! — повиши глас Бербело.

Удивително, но веселието замря.

— Добре де — жално рече моят образ. — Нищо не сме казали.
Не се ядосвай. Дай да се позабавляваме. Лично *на мен* ми е весело.

— Ама те са като хлапета! — възкликнах аз.

— Мисля, че си прав — каза Бербело.

— Слушайте — обърнах се аз към образите, които чакаха нетърпеливо. — Преди да се веселим, искам да кажете кои сте, как идвате през приемника и как успяхте да съсипете три програми.

— Да не сме сторили нещо лошо? — невинно запита моят образ.
Другият взе да се кикоти.

— Весели нехранимайковци, а? — подхвърли Бербело. После запита образите: — Е, ще отговаряте ли, или *да изключвам предавателя?*

Двамата нададоха трескав вой:

— Ще кажем! Ще кажем! Само не го изключвай!

— Как ти хрумна? — прошепнах аз на Бербело.

— Пробвах наслука — отвърна той. — Очевидно се появяват по този начин и могат да го правят само на цветната вълна.

— Какво искате да знаете? — запита образът на Бербело с жално потрепващи устни.

— Кой сте вие?

— Ние ли? Ние сме... Не знам. Как да ви кажа, като не сте ни измислили име?

— Къде сте?

— О, навсякъде. Обикаляме.

Бербело нетърпеливо посегна към шалтера.

— Недей! — изпищяха образите. — Молим ти се! Толкова е забавно!

— Забавно, а? — изръмжах аз. — Хайде, разправяйте, инак ей-сега ви гасим!

Моят образ умолително рече:

— Повярвайте, молим ви. Истина е. Ние сме навсякъде.

— Как изглеждате? — попитах аз. — Покажете истинския си вид.

— Не можем — каза другият образ, — защото нямаме никакъв „вид“. Ние просто... просто съществуваме, това е.

— Не отразяваме светлината — добави моят образ.

Двамата с Бербело се спогледахме озадачено. Той каза:

— Или някой ни води за носа, или сме се натъкнали на нещо съвършено ново и нечувано.

— Точно така — сериозно потвърди образът на Бербело. — Ние ви знаем отдавна... според вашите представи за време...

— Да — продължи другият. — Знаем ви от около двеста ваши години. Още преди това усещахме вашите трептения, но дотогава нямахме представа кои сте.

— Двеста години — замислено промърмори Бербело. — Горедолу по времето на първите телевизори с атомно захранване.

— Вярно! — побърза да потвърди моят образ. — Те достигнаха мозъчните ни потоци, тъй че почнахме да чуваме и виждаме. Но все не можехме да се доберем до вас, докато не излъчихте оная глупост за раковината.

— Я стига! — срязах го аз, а Бербело се изкиска.

— Колко сте? — запита той.

— Един и много. Ние сме крайни и безкрайни. Нямаме размер или форма, както ги разбирате вие. Ние... просто съществуваме.

Преглътнахме го без коментари. Като залък бе доста едро.

— Как изменихте програмите? Как изменяте това предаване? — запита Бербело.

— Тези емисии минават право през мозъчните ни потоци. Попътно нашите мисли ги променят. По-рано не ставаше; мислехме, но не можехте да ни чуete. Тази нова вълна ни помогна. Нейните трептения са в хармония със същността ни.

— И как тъй подбрахте тъкмо този начин да преминавате? — попитах аз. — За майтапите става дума.

За пръв път един от образите — този на Бербело — се пообърка.

— Искахме да ни харесвате. Искахме като дойдем, да ви заварим усмихнати. Знаехме как. За двеста години слушане на всяко предаване, било то частно или обществено, опознахме вашия език, вашите чувства и начин на мислене. Да не би да сме сбъркали?

— Май се натъкнахме на вселенското чувство за хумор — подхвърли Бербело. После добави към своя образ: — Да, донякъде сбъркахте. Оставихте без разрешително три грамадни телевизионни компании. Дълбоко посрамахте един човек на име Гриф и неговия секретариат. Освен това — той се изкиска — много, ама много ядосахте този мой приятел. Не беше редно, нали?

— Да — призна моят образ и се изчерви. — Повече няма да го правим. Сбъркали сме. Извинявайте.

— Нищо де — казах аз, не по-малко смутен. — Всеки греша.

— Колко *мило* от твоя страна — обади се образът ми от екрана. — Искаме да направим нещо за теб. И за теб, господин...

— Бербело — каза домакинът.

Представете си само — да се запознаваш с телевизор!

— Нищо не можете да направите за нас — казах аз, — освен да прекратите тия глупости с цветната телевизия.

— Значи наистина искате да престанем? — Моят образ се завъртя към този на Бербело. — Сбъркали сме. Оскърбихме ги и ги ядосахме. — Сетне добави към нас: — Повече няма да ви безпокоим. Сбогом!

— Чакайте! — викнах аз, но беше късно. Екранът показваше все същите образи ала вече бяха загубили своята странна жизненост. Виждахме просто себе си. Точка.

— Гледай какво направи! — кресна Бербело и взе да повтаря монотонно към предавателя. — Търся нарушителя на цветната вълна! Чувате ли ме? Чувате ли ме? Търся... — Млъкна, погледна ме и изрече с отвращение: — Магаре такова!

Искаше ми се да клекна в някое ъгълче и да заплача.

Е, това беше всичко. Съдебното дирене приключи с обвинение спрямо „неизвестна личност или личности“ и цветната телевизия се превърна във всекидневие. До днес светът така и не узна истината за тази загадъчна случка. Три месеца наред Бербело всяка нощ опитваше да се свърже с ефирния разум, но без успех. Представяте ли си? Двеста години чака да го чуем, а после се засяга и си отива!

Аз съм виновен, разбира се. Не че признанието помага с нещо. Де да можеше...

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.